

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Adina Achim | Emanuela Patrichi | Laura Piroș | Anca Veronica Tăut

caiet de
aplicații

SINAPSIS®

Sinapsis Publishing Projects
Cluj-Napoca, 2026

Cuprins

REACTUALIZAREA CUNOȘTIINȚELOR DIN CLASA A II-A

Amintiri din vacanță	5
Din nou la școală	7
Stiloul, instrumentul magic al scriitorului	9
Iată ce știu! (1)	11

VOCABULAR

Cuvinte cu sens asemănător	12
Cuvinte cu sens opus	14
Cuvinte cu aceeași formă și mai multe înțelesuri	16
Cuvinte cu formă asemănătoare și înțelesuri diferite	18
Repet, remediez, reușesc!	20
Iată ce știu! (2)	21

SUNETELE LIMBII ROMÂNE

Alfabetul limbii române	22
Cuvântul, silaba, sunetul. Vocalele și consoanele	23
Despărțirea cuvintelor în silabe	24
Grupurile de sunete <i>oa, ua, uă, ia, ea, ie</i>	25
Grupurile de litere <i>ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi</i>	26
Scrierea cuvintelor cu litera <i>x</i>	27
Scrierea cuvintelor cu <i>m</i> înainte de <i>b</i> și <i>p</i>	28
Repet, remediez, reușesc!	29
Iată ce știu! (3)	30

SEMNELE DE PUNCTUAȚIE

Punctul	31
Semnul întrebării	32
Semnul exclamării	33
Virgula	34
Linia de dialog	35
Două puncte	36
Repet, remediez, reușesc!	37
Iată ce știu! (4)	38

UTILIZAREA REGULILOR DE ORTOGRAFIE

Scrierea corectă a cuvintelor <i>sa</i> și <i>s-a</i>	39
Scrierea corectă a cuvintelor <i>sau</i> și <i>s-au</i>	40
Scrierea corectă a cuvintelor <i>într-o</i> și <i>într-un</i>	41
Scrierea corectă a cuvintelor <i>dintr-o</i> și <i>dintr-un</i>	42
Scrierea corectă a cuvintelor <i>printr-o</i> și <i>printr-un</i>	43

Scrierea corectă a cuvintelor <i>la</i> și <i>l-a</i>	44
Scrierea corectă a cuvintelor <i>ia</i> și <i>i-a</i>	45
Scrierea corectă a cuvintelor <i>iau</i> și <i>i-au</i>	46
Scrierea corectă a cuvintelor <i>nea</i> și <i>ne-a</i>	47
Scrierea corectă a cuvintelor <i>neam</i> și	

<i>ne-am</i>	48
Scrierea corectă a cuvintelor <i>săi</i> și <i>să-i</i>	49
Scrierea corectă a cuvintelor <i>odată</i> și <i>o dată</i>	50
Scrierea corectă a cuvintelor <i>numai</i> și <i>nu mai</i>	51
Alte ortograme	52
Repet, remediez, reușesc!	55
Iată ce știu! (5)	56

PĂRȚI DE VORBIRE

Cuvântul – parte de vorbire	57
Substantivul. Recunoaștere	59
Felul substantivului	60
Numărul substantivului	61
Genul substantivului	62
Scrierea corectă a substantivului	63
Rolul substantivului	64
Repet, remediez, reușesc!	65
Iată ce știu! (6)	67
Adjectivul. Recunoaștere	68
Acordul adjectivului cu substantivul	70
Scrierea corectă a adjectivului	71
Rolul adjectivului în comunicare	72
Repet, remediez, reușesc!	73
Mă verific singur!	74
Pronumele personal. Recunoaștere	75
Numărul pronumelui personal	76
Genul pronumelui personal	77
Pronumele personal de politețe	78
Scrierea corectă a pronumelui personal	79
Rolul pronumelui personal și al pronumelui personal de politețe	80
Repet, remediez, reușesc!	81
Iată ce știu! (7)	82
Verbul. Recunoaștere	83
Numărul verbului	85
Scrierea corectă a verbului	87
Rolul verbului	89
Repet, remediez, reușesc!	90
Iată ce știu! (8)	93

TEXTUL

Textul narativ. Extragerea unor informații de detaliu dintr-un text literar. Cuvinte-cheie 94

Textul literar. Extragerea unor informații de detaliu dintr-un text literar. Cadranlele.

Tabelul T 98

Textul informativ. Extragerea unor informații de detaliu dintr-un text informativ 101

Extragerea unor informații de detaliu dintr-un text informativ. Cuvinte-cheie 102

Extragerea unor informații de detaliu dintr-un text informativ. Citirea activă a unui text folosind simboluri 104

Textul literar. Extragerea unor informații de detaliu dintr-un text literar. Formularea de întrebări și răspunsuri 106

Extragerea unor informații de detaliu dintr-un text literar. Evidențierea aspectelor importante dintr-un text literar. Ideile principale 109

Iată ce știu! (9) 111

SCRIEREA FUNCȚIONALĂ

Afișul 112

Fluturașul 113

Cartea poștală 113

Invitația 114

E-mailul 114

SCRIEREA IMAGINATIVĂ

Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare. Realizarea unei scurte descrieri a unui obiect 115

Realizarea unei scurte descrieri a unei ființe 116

Scrierea unor paragrafe cu ajutorul conectorilor *mai întâi, apoi, în cele din urmă* (1) 117

Scrierea unor paragrafe cu ajutorul conectorilor *mai întâi, apoi, în cele din urmă* (2) 118

Scrierea unui text în care se prezintă o întâmplare trăită 119

Scrierea unui text în care se prezintă o întâmplare imaginată 120

Jurnalul clasei mele 122

RECAPITULARE FINALĂ 123

MĂ VERIFIC SINGUR! 125

EVALUARE FINALĂ 126

SOLUȚII 128

Mult succes!

Reactualizarea cunoștințelor din clasa a II-a

Amintiri din vacanță

Îți vei reaminti:

- să alcătuiști propoziții, un scurt text;
- să formulezi răspunsuri la întrebări;
- să utilizezi corect semnele de punctuație;
- să scrii corect.

- Observă cu atenție imaginea de mai jos și rezolvă exercițiile.

- 1 a) Subliniază cuvintele care au legătură cu imaginea.

minge, umbrelă, castel, pisică, băiat, găleată, floare, nisip, camion, plajă

- b) Desparte în silabe cuvintele subliniate.

- c) Găsește câte o însușire potrivită pentru fiecare dintre cuvintele date.

nisip → _____

minge → _____

fetiță → _____

apă → _____

- d) Găsește alte trei cuvinte potrivite imaginii și alcătuieste câte o propoziție cu fiecare dintre ele.

2 Formulează răspunsuri la întrebări.

Unde se află copiii?

De unde știi?

Cum este vremea?

De unde știi?

Cum se simt copiii?

De unde știi?

3 *Activitate în perechi.* Scrie trei întrebări despre vacanța de vară, pe care să le adresezi colegului de bancă. Discutați răspunsurile.

a)

b)

c)

4 Ordonează cuvintele, apoi scrie propozițiile obținute cu alineat.

de fost vară minunată a vacanța

citit noi interesante am multe cărți

suntem pentru an acum pregătiți un școlar nou

5 Descoperă mesajul ascuns.

SUCCEȘ ÎN NOUL AN ȘCOLAR!

- Citește cu atenție textul de mai jos.

A trecut vacanța mare ca o clipă. Glasurile vesele de copii s-au mutat din parc pe holurile școlii și în curtea acestora. Lângă stejarul cel bătrân, câțiva elevi din clasa a III-a povestesc cu entuziasm despre vacanța de vară.

– Eu am fost cu familia la munte, spune Matei. Am făcut multe drumeții. Știți câte plante și animale trăiesc în acea zonă? Un pădurar m-a învățat să recunosc urmele animalelor.

– Ce interesant! zice Alina. Eu am fost la bunicii mei, la țară. Cel mai mult mi-a plăcut să o ajut pe bunica în grădină. Ce bune sunt legumele proaspăt culese!

– Eu am fost două săptămâni într-o tabără la mare, completează Andrei. La început, nu am cunoscut pe nimeni, dar în câteva zile, mi-am făcut o grămadă de prieteni noi. Ce bine ne-am distrat împreună!

– Eu nu am plecat de acasă, dar am făcut niște călătorii imaginare grozave, împreună cu personajele din cărțile pe care le-am citit, spune Mara. Am ajuns pe o insulă pustie, apoi la Polul Nord și chiar în spațiu am zburat. A fost fan-tas-tic!

Doamna învățătoare îi ascultă cu atenție.

– Am o idee! Haideți să strângem aceste amintiri frumoase într-un album al clasei noastre. Ce părere aveți?

- 1 Despre ce este vorba în text?

- 2 Realizează corespondența între personaj și locul în care acesta și-a petrecut vacanța de vară.

Matei	Alina	Andrei	Mara
acasă	în tabără	la bunici	la munte

- 3 Scrie **A** în dreptul enunțurilor adevărate și **F** în dreptul celor false.

☐	Matei a învățat de la un pădurar denumirile plantelor.
☐	Alina a cules legume proaspete din grădina bunicii.
☐	Mihai a petrecut două săptămâni într-o tabără, la munte.
☐	Mara a citit foarte multe cărți în vacanța de vară.

- 4 Formulează răspunsul copiilor la întrebarea doamnei învățătoare.

- 5 Ce titlu i s-ar potrivi textului?

6 Câte alineate are textul?

7 Găsește câte un cuvânt cu sens asemănător și unul cu sens opus pentru cuvintele date:

imaginar →

vesele →

pustie →

8 Transcrie din text:

- o propoziție la finalul căreia este scris semnul exclamării;

- o întrebare;

- o propoziție la finalul căreia apare punctul.

9 Alcătuieste:

- o propoziție care să conțină o enumerare;

- o propoziție prin care se introduc cuvintele unei persoane;

- un dialog format din două replici.

10 Scrie un text format din 5-7 enunțuri, în care să prezinți un moment din vacanța ta de vară, pe baza întrebărilor de mai jos:

- Unde și cu cine erai?

- Ce s-a întâmplat?

- Cum te-ai simțit?

Dă textului un titlu potrivit.

Stiloul, instrumentul magic al scriitorului

- Citește cu atenție textul de mai jos.

Stiloul este un instrument de scris special, care folosește cerneală pentru a lăsa urme pe hârtie. Deși astăzi oamenii folosesc des pixul sau tastatura, stiloul rămâne un obiect fascinant, cu o istorie îndelungată.

Spre deosebire de un pix obișnuit, stiloul are o piesă metalică numită peniță. Cerneala curge din rezervor către peniță printr-un canal foarte subțire. Atunci când atingem hârtia, penița se deschide ușor și eliberează exact cantitatea de cerneală necesară pentru a forma literele. Multe stilouri folosesc rezerve din plastic, dar unele mai vechi se încarcă direct dintr-o călimară cu cerneală.

Deoarece penița alunecă ușor pe foaie, mâna nu obosește la fel de repede ca atunci când folosim un pix. În plus, scrisul cu stiloul ne învață să fim mai atenți și mai răbdători cu fiecare literă pe care o formăm. Astfel, elevii vor avea un scris mai frumos și mai ordonat.

- 1 Notează din text trei informații pe care le-ai aflat despre stilou.

- 2 Scrie o asemănare și o deosebire între pix și stilou.

Asemănare: _____

Deosebire: _____

- 3 Subliniază varianta care ți se potrivește și completează fiecare enunț de mai jos.

Eu *scriu/ nu scriu* cu stiloul deoarece _____

Eu *scriu/ nu scriu* cu stiloul, dar _____

- 4 Transcrie propozițiile de la al doilea alineat al textului.

- 5 Imaginează-ți că ai primit un stilou nou de la bunicii tăi. Scrie-le un bilet prin care să le mulțumești.

Blank lined paper for writing a note.

- 6 Completează enunțurile cu cuvintele potrivite.

- Stiloul lui Mihai _____ spart.
- Sora _____ îi dăruiește un stilou nou.
- Scrii cu pixul _____ cu stiloul?
- _____ penar sunt trei creioane și un stilou.
- Mama a scos un stilou nou _____ sertar.
- Călimara stă _____ cutie.
- _____ vândut toate stilourile.
- Am cumpărat stiloul _____ librărie.

- 7 Încercuiește varianta corectă.

umplut/ unplut

hîrtie/hârtie

exercițiu/egzercițiu

complet/ conplet

târât/târît

text/tecst

- 8 Alcătuește câte un enunț cu cuvintele încercuite la exercițiul 7.

Blank lined paper for writing sentences.

Iată ce știi! (1)

- 1 Citește textul de mai jos și scrie **A** în dreptul enunțurilor adevărate și **F** în dreptul celor false.

În septembrie, zilele scad mereu și pe la sfârșitul lunii se fac deopotrivă cu noaptea. Florile de câmp încep să moară, căci de multe ori noaptea cade brumă. Nu mai vezi acum fluturi, pentru că, dacă au pierit florile, nici ei nu mai pot să trăiască. Gândacii s-au ascuns în pământ și în adăposturile lor de iarnă. Frunzele copacilor își schimbă fața lor cea verde. Unele se fac roșii, altele, negre și cele mai multe, galbene; iar când bate vântul, ele se scutură și cad.

(adaptare după George Coșbuc, *Calendarul școlarului*)

- ☐ a) Pe la sfârșitul lunii septembrie, zilele devin egale cu nopțile.
- ☐ b) Noaptea cade zăpadă.
- ☐ c) Frunzele copacilor se scutură.

- 2 Formulează, pe baza textului, răspunsuri la întrebări.

a) Ce se întâmplă cu frunzele copacilor?

b) Unde se ascund gândăceii?

c) De ce nu se mai văd fluturii toamna?

- 3 Completează enunțurile cu **sa**, **s-a**, **s-au** ori **sau**.

Zilele _____ micșorat, iar pământul _____ acoperit cu brumă. Frunzele sunt negre _____ galbene.

- 4 Completează enunțurile cu semnele de punctuație potrivite.

Stoluri de rândunele ☐ berze ☐ cocori au pornit în lunga călătorie spre țările calde ☐
Oare se vor întoarce la primăvară ☐ Vă așteptăm ☐ dragi zburătoare ☐

- 5 Scrie cuvinte cu înțeles opus pentru cele date.

să piară → _____

cade → _____

scad → _____

Descriptori de performanță

	1	2	3	4	5
FB	3 răspunsuri	3 răspunsuri complete	3 completări	5-6 semne	3 cuvinte
B	2 răspunsuri	2 răspunsuri complete	2 completări	3-4 semne	2 cuvinte
S	1 răspuns	1 răspuns complet	1 completare	1-2 semne	1 cuvânt